

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ

**СУЧАСНА ФІЛОЛОГІЯ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

7–8 листопада 2014 р.

м. Одеса

УДК 80(063)
ББК 80я43
С 91

Сучасна філологія: теорія та практика: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 7–8 листопада 2014 року / відп. ред. д-р філол. наук, проф. І.В. Ступак; ред. кол.: д-р філол. наук, проф. І.Б. Морозова, д-р філол. наук, проф. О.М. Образцова, д-р філол. наук, проф. Н.В. Петлюченко, д-р філол. наук, проф. В.Г. Таранець, канд. філол. наук, доц. К.Б. Зайцева, канд. філол. наук, доц. О.А. Мартинюк, канд. філол. наук, доц. А.О. Михалько, канд. філол. наук, доц. Л.І. Морозану, канд. філол. наук, доц. В.І. Рижих, канд. пед. наук, доц. Л.Г. Таланова. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2014. – 252 с.

ISBN 978-617-7178-39-1

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідачів, які стали предметом обговорення учасників міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна філологія: теорія та практика», що відбулася у м. Одеса 7–8 листопада 2014 року у Міжнародному гуманітарному університеті.

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасним станом та перспективами розвитку філологічної науки.

УДК 80(063)
ББК 80я43

ISBN 978-617-7178-39-1

© Факультет лігвістики та перекладу
Міжнародного гуманітарного університету, 2014

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Роль мови в історії однини іменників чоловічого роду в східнослов'янських і сучасних говірках Ворчук Р. С.....	10
Нерівноцінний стереотип як мовно-когнітивний феномен Коростомисельська Л. В., Семашко Г. Ф.....	13
Формування граматичної компетентності учнів з використанням засобами інноваційних технологій Кушир Т. І.....	16
Онтологічне відношення в системі спонукальних конструкцій Маркушик Л. В.....	20
Онтологічні передумови вивчення синтаксису української мови в студентів багатопрофільних коледжів Михалченко В. О.....	22
Морально-етичні особливості когнітиву життя в українських фразеологізмах Попова С. В.....	26
НАПРЯМ 2. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	
Сюжетно-копозиційна своєрідність роману Річарда Олдінгтона «Смерть героя» Гончак І. В.....	30
Цілодоби у часі у фаустівському сюжеті Гайдай К. В.....	32
Екзистенціальна вина та його художня реалізація в німецькій літературі XX століття про Другу світову війну Малашій Н. І.....	35
Епіграф в комунікативному пространстві творіння В. Я. Брюсова «Семь цветов радуги» Рубан А. А.....	39
Естетичні функції мотивів «Алгыш» и «Каргыш» Сєфєрова Ф. А.....	41

Деконструкція вікторіанського метанаративу технології у романі У. Гібсона та Б. Стерлінга «The difference engine» Тулахіна О. В.	45
НАПРЯМ З. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ЛІНШІ МОВИ	
Застосування фреймової моделі у лінгвістичній теорії нарративу Бистров Я. В.	49
Особливості словообразовання в лексике азартних ігор в іспанском языке Бобчицей Л. И.	51
Образотворчий світ казок Оскара Уайльда Галайбіла О. В.	53
Постійний контекст як чинник мовної усталеності ФО Гладка В. А.	54
Утворення чеських відлендройміних зменшувальних назв та збірних імен Гладченко А. М.	57
Язичество и понятие Бог в германской и шумерской мифологии Говорова Е. К.	60
Лексико-семантичні та синтаксичні критерії вюкремлення дієслів проторового переміщення людини у сучасній англійській мові Гонтаренко Н. М.	62
Понятіе «рука» и его происхождение и этимология (на основе германских и арабских языков) Гошуренко Ю. В.	64
Функциональні особливості прееделитних висловлювань в сучасній прееделитській ораторській промові Гузак А. М.	68
Заголовок як носій концептуальної інформації у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть Дегтярьова С. О.	71
Проблема концептуальної метафори в сучасній лінгвістичній Димитренко Л. В.	74

сultural aspect in verbalization of concept of personality in the mp/d/did terminology Dovha V. M.	77
Граматичське *guma- «людина, чоловік» в німецькій мові Ітшнова Н. В.	79
Диспроеві особливості англійського мас-медійного дискурсу Іогицьська Н. І.	82
Чини локонітивні й лінгвокультурологічні особливості французького дитячого тексту (на матеріалі оповідань П'єра Прюбста про пригоди Кароліни і її друзів) Мостова Н. А.	84
Чашце омонімії у контексті вигуківих одиниць сучасної китайської мови Нестеренко О. О.	87
Вербагіація перцептивних концептів <i>hard / soft</i> у сучасному англійському публіцистичному дискурсі Нубан О. В.	90
К. вопросу о семантике и синтаксисе пространственных прилагательных в современном немецком языке Омельченко Н. А.	93
Вербагіація художнього концепту <i>Love</i> у романі-дисгопі Лорен Олвер «Delight» Навлюк Х. Т.	96
Риторичні прийоми аргументації Нірог І. І.	100
Метафора як засіб об'єктивації запашу в англійських дескрипціях парфумів Ноклад Т. С.	103
Оцінний компонент концепту ніч в постгетичному дискурсі Великої Британії XVI–XVIII століть Попельнух Д. А.	106
Модальні, часові та аспектуальні значення дієслівної перифрази <i>it + inf</i> Савлук О. М.	108
Німецькомовна максима як мовленнєвий жанр та її типологічні ознаки Смоляна Т. А.	110

У ході дослідження було виявлено обидві схеми, наприклад: **Схема № 1** «We now have **hard facts**, and it's important that the world gets this information...» [4]. / ... *Scotland is not a soft touch for incomers whose real destination is England*... it was claimed yesterday [7]. **Схема № 2**: *Regardless of where the truth lies, «hard of these families' lives have changed forever.»...» That's a **hard pill to swallow**» [21] / *Making a Hard Choice for a Soft Landing* [8].*

Позитивний вектор оцінки концепту **HARD** зумовлений асоціованими імажею (hard law / confidence / determination), а також реалізується на основі концептуального зв'язку: «ЗНАЧАЦІ ЗУСИЛЛЯ, ВАЖКА, НАПОЛЕГЛИВА ПРАЦЯ» УСПЕХ, ПЕРЕМОГА», представленого у свідомості представників англійської американської спільноти як реперт успіху. Наприклад, *If you work hard and play by the rules, you can get ahead in life*. [3].

Що стосується концепту **SOFT**, то його позитивна оцінка у рамках публіцистичного дискурсу реалізується на основі асоціацій м'якості із приємними відчуттями, фізіологічним та психологічним комфортом, якраз вираженими у наступних контекстах: *American society holds dear its images of women as keepers of softness. Strength, yes, but soft strength. Women keep the home fires burning, keep calm and carry on in the face of chaos at home and abroad. Women keep their yams and brothers from getting too violent...* [5].

У пролонгованій ситуації концепт **SOFT** виражає загибину атмосфери, яку створює жінка як берегиня домашнього вогнища в американському суспільстві. Про шлюбність асоціативних зв'язків аналізованого концепту із фізіологічними відчуттями комфорту свідчить дистрибутивне оточення **JO soft**, над регулярно вживається для номінації олію, предметів для сидіння / лежання, поверхонь, речей особистої гігієни та кулінарних термінів. Часто у подібному використанні **JO soft** вбачається прагматична складова — вимір адресанта рекламувати деякий товар та переконати реципієнта у його привабливості.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, варто підкреслити, що у публіцистичному дискурсі перцептивні концепти **HARD / SOFT** можуть реперзентувати як базові домени, так і похідні, абстрактні категорії. У близькості відпадків їхнє застосування не є випадковим, а відбувається відповідно до конкретних цілей та комунікативних настанов авторів ЗМІ. Ці мотиви, загалом, носять прагматичний та експресивний характер, що реалізується завдяки тому, що перцептивна лексика є базовою для людини та реферує до її сенсорного досвіду. Важливим елементом реалізації досліджуваних концептів у рамках публіцистичного дискурсу є їхня оцінна сутність, яка проявляється у вигляді різновекторної акелогічної маркованості, тобто залежить як від окремого об'єкта концептуалізації, так і від конкретного контекстуального вживання.

Список використаних джерел:

1. Новохачева Н. Ю. Стилістический прием литературной аллюзии в публіцистическом дискурсе конца XX — начала XXI веков : автореферат дисс. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / Н. Ю. Новохачева. — Ставрополь, 2005. — 31 с.

Anderson N. Did dad know he was shooting daughter's guest // *Washington Post*. — 2013. — October 14 [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.washingtonpost.com/national/did-dad-know-he-was-shooting-daughters-2013-10-14/> [fa17e72-abbe-11e3-b8ca-197ef3568958_story.html]

Corpus of Contemporary American English [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://corpus.byu.edu/coeca>

Eplash R. Israel displays weapons seized in Red Sea raid as proof that Iran is an exporter of terror // *Washington Post*. — 2014. — March 10 [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.washingtonpost.com/world/israel-displays-weapons-seized-in-red-sea-raid-as-proof-that-iran-is-an-exporter-of-terror/2014/03/10/> [ec035baa-a88d-11e3-b01e-8051b8b52d06_story.html]

Hesse M. Women have been part of U.S. combat for years, although not on front lines // *Washington Post*. — 2013. — January 24 [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.washingtonpost.com/lifestyle/style/women-have-been-part-of-us-combat-for-years-although-not-on-front-lines/2013/01/24/> [42e3ff62-6650-11e2-93e1-11e3-91032daf_story.html]

Irwin N. The manufacturing recovery that wasn't // *Washington Post*. — 2012. — October 1 [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.washingtonpost.com/business/economy/the-manufacturing-recovery-that-wasnt/2012/10/01/> [6d613344-0b3-11e2-a310-2363842b7057_story.html]

Wade M. Wilson: We need to stop family going South // *The Times*. — 2014. — March 5 [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.thetimes.co.uk/tto/news/uk/ireland/article4023428.ece>

Wojczuk T. Making a Hard Choice for a Soft Landing // *New York Times*. — 2013. — May 17 [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.nytimes.com/2013/05/19/fashion/making-a-hard-choice-for-a-soft-landing-modern-love.html>

К ВОПРОСУ О СЕМАНТИКЕ И СИНТАКСИСЕ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ В СОВРЕМЕННОМ НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ

Омельченко Н. А.

преподаватель кафедры иностранных языков
и технического перевода

Львовского государственного университета
безопасности жизнедеятельности

В настоящем докладе предпринята попытка проследить взаимосвязь номинативного и синтагматического значения слова на примере пространственных прилагательных «kurz» и «lang» в современном немецком языке с целью обнаружения валентностных и дистрибутивных особенностей указанных лингвальных единиц, что имеет большое значение как для развития грамматического учения

о слове так же для практики преподавания немецкого языка. Существующие исследования по данной проблематике либо слишком фрагментарны либо оставляют без внимания вопросы внутренней формы языка, лингвальной оптимизации, диффузности и во многих случаях неопределённости лексического значения слова, его системонцентричности и антропоцентричности, которые, на наш взгляд, лежат в основе описания лексических объектов.

Под понятием «пространственность» мы понимаем протяженность, толщину относительно длины, ширины, высоты, определение любой вещи на основании ее основных параметров в системе измерения, размеры с точки зрения пространственных, временных и мысленных отношений.

Пространственные прилагательные делятся на три группы, которые обобщаются соответственно удаленности, размеру и пространству. Расстояние расматривается нами как короткие или длинные пространства. Пространство безгранично и издается на трех параметрах: длина, ширина, высота. Трудности и проблемы в описании пространственных прилагательных состоят в том, что они выражают понятия, которые в человеческой интерпретации являются относительными и не соответствуют природе вещей. С другой стороны, язык — человек, как утверждает В. фон Гумбольдт, не отображает объективный мир, а интерпретирует его. Слово не является прямым названым предметом, а обозначает особое видение этого предмета. Границы языка и мышления не совпадают. Отсюда следует идея В. фон Гумбольдта и Э. Сепира о лингвальной относительности слова. Попадая в определённую систему координат слово приобретает свойства этой системы (системоприобретенные свойства): восприятия длины пути от Львова до Одессы колеблется в зависимости от сравнения с другими маршрутами и от сравнения оценки этой длины с точки зрения участников движения (летчик, автомобилист, велосипедист, пешеход). Во вторых, человеческие бытовые понятия, вербализованы словами, не имеют четких границ: где находится «kurz» и где кончается «lang», на этот вопрос трудно ответить.

Антропоцентризм, способность приобретения системных свойств иной системы, размытость границ лексического значения слова приводит к сплюснутости слова и семантическому варьированию, к метафоризации и метонимизации его основного значения. А этот в свою очередь ставит вопрос о границах семантического и синтаксического варьирования слова, который может быть решен исходя из решения вопроса о семантическом тождестве слова и его категориальном значении, которое и определяет структурное значение слова — то есть его способность занимать определённые синтаксические позиции в системе актуальных и потенциальных предложений. В связи с этим возникает вопрос о взаимосвязи семантики и синтаксиса: если слово или часть речи определяет границы синтаксического варьирования, то отдельные его лексико-семантические варианты наделены специфическими синтаксическими позициями в системе потенциальных предложений. Речь идет о синтаксической ориентации лексем (субстантивная, вербальная среда) и синтаксической валентности лекско-семантических вариантов. В свете сказанного возникает вопрос о синтаксических границах квалифицирующих слов типа «kurz», «lang», «groß», «klein». Исходя из семантического тождества слова в пределах адекватно-адвербиальных функций, мы идентифицируем структурное значение данных

слов в пределах таких позиций: A+N, N+Vkor +A, N+Vvoll+A¹. Таким образом, основная позиция квалифицирующего слова входит в синтаксические структуры второй части речи в современном немецком языке, именуемой A1a2a3a4a5a6a7a8a9a10a11a12a13a14a15a16a17a18a19a20a21a22a23a24a25a26a27a28a29a30a31a32a33a34a35a36a37a38a39a40a41a42a43a44a45a46a47a48a49a50a51a52a53a54a55a56a57a58a59a60a61a62a63a64a65a66a67a68a69a70a71a72a73a74a75a76a77a78a79a80a81a82a83a84a85a86a87a88a89a90a91a92a93a94a95a96a97a98a99a100a101a102a103a104a105a106a107a108a109a110a111a112a113a114a115a116a117a118a119a120a121a122a123a124a125a126a127a128a129a130a131a132a133a134a135a136a137a138a139a140a141a142a143a144a145a146a147a148a149a150a151a152a153a154a155a156a157a158a159a160a161a162a163a164a165a166a167a168a169a170a171a172a173a174a175a176a177a178a179a180a181a182a183a184a185a186a187a188a189a190a191a192a193a194a195a196a197a198a199a200a201a202a203a204a205a206a207a208a209a210a211a212a213a214a215a216a217a218a219a220a221a222a223a224a225a226a227a228a229a230a231a232a233a234a235a236a237a238a239a240a241a242a243a244a245a246a247a248a249a250a251a252a253a254a255a256a257a258a259a260a261a262a263a264a265a266a267a268a269a270a271a272a273a274a275a276a277a278a279a280a281a282a283a284a285a286a287a288a289a290a291a292a293a294a295a296a297a298a299a300a301a302a303a304a305a306a307a308a309a310a311a312a313a314a315a316a317a318a319a320a321a322a323a324a325a326a327a328a329a330a331a332a333a334a335a336a337a338a339a340a341a342a343a344a345a346a347a348a349a350a351a352a353a354a355a356a357a358a359a360a361a362a363a364a365a366a367a368a369a370a371a372a373a374a375a376a377a378a379a380a381a382a383a384a385a386a387a388a389a390a391a392a393a394a395a396a397a398a399a400a401a402a403a404a405a406a407a408a409a410a411a412a413a414a415a416a417a418a419a420a421a422a423a424a425a426a427a428a429a430a431a432a433a434a435a436a437a438a439a440a441a442a443a444a445a446a447a448a449a450a451a452a453a454a455a456a457a458a459a460a461a462a463a464a465a466a467a468a469a470a471a472a473a474a475a476a477a478a479a480a481a482a483a484a485a486a487a488a489a490a491a492a493a494a495a496a497a498a499a500a501a502a503a504a505a506a507a508a509a510a511a512a513a514a515a516a517a518a519a520a521a522a523a524a525a526a527a528a529a530a531a532a533a534a535a536a537a538a539a540a541a542a543a544a545a546a547a548a549a550a551a552a553a554a555a556a557a558a559a560a561a562a563a564a565a566a567a568a569a570a571a572a573a574a575a576a577a578a579a580a581a582a583a584a585a586a587a588a589a590a591a592a593a594a595a596a597a598a599a600a601a602a603a604a605a606a607a608a609a610a611a612a613a614a615a616a617a618a619a620a621a622a623a624a625a626a627a628a629a630a631a632a633a634a635a636a637a638a639a640a641a642a643a644a645a646a647a648a649a650a651a652a653a654a655a656a657a658a659a660a661a662a663a664a665a666a667a668a669a670a671a672a673a674a675a676a677a678a679a680a681a682a683a684a685a686a687a688a689a690a691a692a693a694a695a696a697a698a699a700a701a702a703a704a705a706a707a708a709a710a711a712a713a714a715a716a717a718a719a720a721a722a723a724a725a726a727a728a729a730a731a732a733a734a735a736a737a738a739a740a741a742a743a744a745a746a747a748a749a750a751a752a753a754a755a756a757a758a759a760a761a762a763a764a765a766a767a768a769a770a771a772a773a774a775a776a777a778a779a780a781a782a783a784a785a786a787a788a789a790a791a792a793a794a795a796a797a798a799a800a801a802a803a804a805a806a807a808a809a810a811a812a813a814a815a816a817a818a819a820a821a822a823a824a825a826a827a828a829a830a831a832a833a834a835a836a837a838a839a840a841a842a843a844a845a846a847a848a849a850a851a852a853a854a855a856a857a858a859a860a861a862a863a864a865a866a867a868a869a870a871a872a873a874a875a876a877a878a879a880a881a882a883a884a885a886a887a888a889a890a891a892a893a894a895a896a897a898a899a900a901a902a903a904a905a906a907a908a909a910a911a912a913a914a915a916a917a918a919a920a921a922a923a924a925a926a927a928a929a930a931a932a933a934a935a936a937a938a939a940a941a942a943a944a945a946a947a948a949a950a951a952a953a954a955a956a957a958a959a960a961a962a963a964a965a966a967a968a969a970a971a972a973a974a975a976a977a978a979a980a981a982a983a984a985a986a987a988a989a990a991a992a993a994a995a996a997a998a999a1000

Пространственные прилагательные «groß» и «klein» являются в системе лексико-семантически трёхвалентными; в зависимости от специфики лексико-семантического варианта они обнаруживают различные валентностные варианты: A + N, N + Vkor + A; A + N; A + N + Vkor + A. Нами установлено, что практические значения предпочитают позиции A+N, A+Vvoll, где они принимают различные оценки. В прямом значении пространственные прилагательные коррелированы на реализацию в субстантивной сфере (81,9%), что обусловлено спецификой их лексического значения. Что касается семантической валентности, то исследуемые лексемы согласуются с 16 тематическими группами существительных и глаголов (предметы, части тела, ментальные свойства, живое существо, процессы и т.д.). В то время как прилагательное «groß» в адвербиальной позиции, как правило, обозначает оценку (Der Mond geht groß aus dem Abend hervor), прилагательное «klein» приобретает значение результата (Ich bin klein geworden). В субстантивной позиции реализуются как основные, так и переносные значения (ein kleines Auto, ein kleiner Schuft, ein großes Format; große Politik → die Politik ist groß*;

Ich kleine Feter → die Feter ist klein*.

В адвербиальной позиции реализуются главным образом метафорические образно-югические значения, которые выражают «впечатление» (A. Амман) или «оценку» (Г. Бринкманн). Метафорические значения связаны часто с каузативностью или результиативностью: er hat allein kurz und klein geschlagen, ein Hund solange ernähren und für es sorgen, bis es groß geworden ist, er tut mit seinen Gedanken groß.

Несколько валентность имеет адвербиальный характер, она должна учитываться в процессе преподавания немецкого языка, поскольку в различных ситуациях возникают в связи с этим разные употребления слова: Welle Nose — широкие брови, er starb in hohem Alter — он умер в глубокой старости.

Наше исследование — первые шаги в познании сложных взаимоотношений синтаксиса и синтаксиса слова и базируется на ограниченном материале. Поэтому оно желает широкомасштабных в т.ч. контрастных изысканий такого

¹ — о прилагательном
— о существительном
— о глаголе
— о предложении

складного лінгвального феномена, яким являється слово в его парадигматичному синтагматическом сплетенні.

Список использованных источников:

1. Адмони В.Г. Исторический синтаксис немецкого языка / В.Г. Адмони. — М.: Высш. школа, 1963. — 335 с.
2. Крушельницкая К.Г. Очерки по сопоставительной грамматике русского и немецкого языков / К.Г. Крушельницкая. — М.: Из-во лит-ры на иностр. языках, 1964. — 264 с.
3. Bondzio W. Valenz, Bedeutung und Satzmodelle / W. Bondzio // G. Helbig (ed.): Beiträge zur Valenztheorie. — Halle: Bibliographisches Institut / The Hague / Paris: Mouton. — 1971. — S. 85-106.
4. Helbig G. Valenz und Lexikographie / G. Helbig // Deutsch als Fremdsprache Nr. 3. — Leipzig: Enzyklopädie, 1983. — S. 137-143.
5. Helbig J., Schenkel W. Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben / J. Helbig, W. Schenkel. — Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1973. — 458 с.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО КОНЦЕПТУ LOVE У РОМАНІ-ДИСТОПІЇ ЛОРЕН ОЛІВЕР «DELIRIUM»

Павлюк Х. Т.
студентка

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

На основі розмежування мислення і мови як двох самостійних, одних взаємозв'язаних феноменів, у лінгвістичній традиційно розрізняють дві картини світу: концептуальну і мовну. Концептуальна картина світу пов'язана зі сферою абстрактного і є сукупністю ідей, понять та знань про навколишній світ та принципи його організації, а мовна картина світу є продуктом вербальної реалізації цих понять, ідей та знань. На сучасному етапі розвитку лінгвістики вивчення мови є неможливим, якщо спиратися лише на інструментальний підхід до мови та враховувати лише зовнішні її форми. Необхідно вивчати особливості мови у зв'язку з особливостями етносу та навколишнього світу, якій його етнос, етносу та культури, як матеріальної, так і духовної, яку він створює, що дозволяє виявити особливості концептуалізації дійсності певним етносом та сконструювати мовну картину світу [9, с. 312].

Поряд з концептуальною та мовною картинами світу в лінгвістичній виділяють художню картину світу. Формуючи поняття художньої картини світу, науковці роблять акцент на індивідуально-авторській частині моделі, відображеної за допомогою семантики мовних одиниць художнього твору у свідомості автора і зафіксованої в його лінгвостисловій і образній сфері [2, с. 37-38].

Художня картина світу — це дійсність, що існує всередині художнього твору і є особливим, художньою реальністю. Автор вступає сполучною ланкою

реальності до художньої картини світу є художній концепт. У сучасних дослідженнях це поняття визначають як складне ментальне утворення, що належить до індивідуальної свідомості і нехочомого емоційної сфери певної етнокультурної спільноти, як універсальний художній досвід, зафіксований у культурній свідомості і спільній виступати фрагментом і будівельним матеріалом під час формування нових художніх смислів [7, с. 41-42].

Художній концепт є одиницею свідомості поета або письменника і втілює індивідуально-авторський спосіб сприйняття та організації світу. Художній концепт образний і символічний, він характеризується невизначеністю можливостей, тому йому притаманна потенційна властивість поповнюватися, еволюціонувати [1]. В. І. Карасик, розглядаючи концепти як дві основні одиниці, виділяє в їх структурі образно-перцептивний, поняттєвий та образний компоненти. Образний компонент мислиться як чуттєвий образ, пов'язаний метафоричними значеннями концепту. Поняттєвий складник є сукупністю значущих ознак об'єкта чи явища. На оцінний складник впливають, зокрема, оцінка та поведінкові норми мовної спільноти [3, с. 118].

Дж. Лакофф і М. Джонсон у своїй версії розчленовування концептів на основні компоненти базуються на розумінні метафори як засобу «структурного розширення нашого сприйняття, мислення та вчинків». Метафоричним є не лише мислення, а й саме мислення людини, тож, вивчаючи метафори в мові, вчені мають отримати доступ до вивчення сутності побудови її думок, і, відповідно, метафори слід розуміти як метафоричні поняття (концепти) [5, с. 389]. Дж. Лакофф і М. Джонсон уважають, що «у своєму повсякденному житті ми найчастіше думаємо та діємо автоматично згідно з певними схемами» [5, с. 387], і саме їх потрібно виділяти й досліджувати в межах певного концепту.

У цій статті розглянемо особливості вербалізації художнього концепту у романі Лорен Олівер «Delirium».

Лорен Олівер — американська письменниця, яка представляє жанр мовної дистопії у сучасній літературі. Народилася у родині письменників і з мистецтва звикла до творчої атмосфери. Вона прастрасно любила читати книги і сама дописувала кішівки. Згодом почала писати свої історії. Майбутня письменниця закінчила коледж в Чикаго, де вивчала філософію та літературу. У Чикаго Перкському університеті Лорен отримала ступінь магістра мистецтв і почала працювати помічником редактора та молодшого редактора в великобританській газеті. Лорен проживає в Брукліні, багато подорожує і постійно пише. Письменниця відомою своєю трилогією «Delirium» (2011), «Pandemonium» (2012), «Requiem» (2013).

Жанр першої частини трилогії — «Delirium» — роман-дистопія. Роман-дистопія — це роман, у якому розкрито абсурдність і безглуздість нового порядку. Цей роман показує неспроможність ідей утопістів: не можна побудувати ідеальне суспільство, де було б щастя для всіх. Вчені виділяють такі ознаки дистопії:

- змалювання певного суспільства або держави, їх політичної структури; зображення дії в далекому майбутньому (нередко бачиться майбутнє);
- поданий світ із середини, через бачення його окремими мешканцями, що відносять на собі його закони і представлені в якості ближніх;